

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

IZMJENE I DOPUNE DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2014. GODINU*

- VODIČ ZA GRAĐANE -

Zagreb, ožujak 2014.

*Prijedlog izmjena i dopuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu usvojen je na 144. sjednici Vlade Republike Hrvatske i poslan u saborsku proceduru

MAKROEKONOMSKI OKVIR

Temeljne promjene okolnosti u razdoblju od izrade prvotnog proračuna za 2014. godinu do danas odnose se prvenstveno na ulazak Hrvatske u Proceduru prekomjernog deficita, kojom je uvjetovana promjena fiskalne politike u smjeru snažnije konsolidacije u srednjem roku, ali i na intenziviranje negativnih domaćih gospodarskih kretanja u 2013. godini.

Unatoč znatnim strukturnim problemima domaćeg gospodarstva, negativnim makroekonomskim kretanjima u 2013. godini, kao i nastavku započetog procesa fiskalne konsolidacije, u 2014. godini i dalje se očekuje početak postupnog oporavka domaćeg gospodarstva te neznatni realni gospodarski rast. Navedena projekcija rasta bruto domaćeg proizvoda od 0,2% u 2014. prije svega se temelji na ubrzanju rasta investicija javnih poduzeća, unatoč njihovom smanjenom obujmu u odnosu na ranija predviđanja. Najznačajniji pojedinačni doprinosi gospodarskom rastu u 2014. doći će od izvoza roba i usluga čiji je realni rast zadržan na približno istoj razini kao i u posljednjim projekcijama, kao odraz u načelu nepromijenjenih predviđanja gospodarskog rasta za naša najvažnija izvozna tržišta, ali i očekivanja dobrih turističkih rezultata. Nasuprot ranijim očekivanjima o neznatnom rastu potrošnje kućanstava, kao rezultat spomenutog jačanja procesa fiskalne konsolidacije, korekcije naniže agregatnih investicija, nepovoljne dinamike potrošnje kućanstava krajem 2013. godine, iznimno nepovoljnih ostvarenja na tržištu rada te nastavka procesa razduživanja stanovništva, ovim je projekcijama kretanje potrošnje kućanstava korigirano nadalje te se u 2014. predviđa njezin blagi realni pad. U skladu s navedenim intenziviranjem procesa fiskalne konsolidacije, iako se veći dio odnosi na mjere s prihodne strane, procijenjeno realno smanjenje državne potrošnje u 2014. godini dodatno je ubrzano u odnosu na ranija predviđanja. U skladu sa slabijim oporavkom finalne potražnje od ranije očekivanog, snižena je i realna stopa rasta uvoza roba i usluga. Projekcija prosječne inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena u 2014. godini blago je smanjena u odnosu na ranija predviđanja. Od značajnijih utjecaja na inflaciju valja izdvojiti iznimno nizak učinak prijenosa inflacije iz prošle godine te korekciju naniže gospodarske aktivnosti, a u suprotnom smjeru učinak podizanja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15%.

Tablica 1. Osnovni makroekonomski pokazatelji

	2011.	2012.	2013.	I - III 2013.	IV - VI 2013.	VII - IX 2013.	IX - XII 2013.	2014. I
Bruto domaći proizvod, realno, međugod. promjena u %	-0,2	-1,9	-1,0	-1,5	-0,7	-0,6	-1,2	-
Industrijska proizvodnja, kal. pr., međugod. promjena u %	-1,2	-5,5	-2,0	1,1	-2,5	-3,9	-2,3	2,2
Promet od trgovine na malo, kal. pr., međugod. promjena u %	1,0	-4,3	-0,4	-4,2	1,3	0,9	-0,3	-
Broj noćenja turista, međugod. promjena u %	7,0	4,0	3,3	9,9	4,3	2,7	8,0	12,4
Indeks građevinskih radova, kal. pr., međugod. promjena u %	-8,7	-9,7	-	-5,1	-4,6	-2,7	-	-
Indeks potrošačkih cijena, međugod. promjena u %	2,3	3,4	2,2	4,6	2,3	1,8	0,3	0,1
Prosječna mjesečna bruto plaća (HRK)	7.796	7.875	7.939	7.941	7.951	7.884	7.979	-
Broj registriranih nezaposlenih	305.333	324.323	345.112	371.987	335.652	317.901	354.906	378.284
Broj nezaposlenih prema anketi o radnoj snazi	232.250	271.750	-	296.000	278.000	281.000	-	-
Stopa registrirane nezaposlenosti (%)	17,8	18,9	20,3	21,7	19,7	18,7	21,0	22,4
Stopa anketne nezaposlenosti (%)	13,5	15,8	-	18,1	16,5	16,5	-	-
Izvoz roba, HRK, međugod. promjena u %	9,8	1,6	-	-7,6	-1,4	-6,5	-	-
Uvoz roba, HRK, međugod. promjena u %	9,7	0,7	-	-6,0	5,9	-2,0	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku

PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Mjere gospodarske politike koje je odlučila provesti Vlada Republike Hrvatske rezultiraju povećanjem prihodne strane proračuna za 5,8 milijardi kuna. Ove mjere odnose se na promjene u oporezivanju igara na sreću, promjene u koncesijskim ugovorima, u visini doprinosa za zdravstveno osiguranje te na odluke o povlačenju dobiti trgovačkih društava u vlasništvu države u državni proračun. Također, izmjenom Zakona o obveznim mirovinskim fondovima omogućava se osiguranicima čija su prava uređena posebnim propisima, da temeljem slobodnog izbora prebace sredstava s osobnog računa iz II u I mirovinski stup, budući da se mirovina za navedene kategorije osiguranika obračunava i isplaćuje kao da nisu uključeni u II mirovinski stup.

Neto učinak pogoršanja makroekonomskih kretanja i predloženih mjera na prihodnoj strani proračuna, rezultira povećanjem ukupnih prihoda državnog proračuna za 4,0 milijarde kuna u odnosu na plan iz prosinca 2013. godine.

Novim planom **ukupni prihodi državnog proračuna iznose 117,1 milijardu kuna**, pri čemu prihodi poslovanja iznose 116,7 milijardi kuna, a prihodi od prodaje nefinancijske imovine 315,5 milijuna kuna.

Porezni prihodi

Planirani su u iznosu od 63,6 milijardi kuna, što je smanjenje od 300 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan proračuna. Pri tome najveće promjene bilježe prihodi od PDV-a, kao rezultat smanjenja ekonomske aktivnosti te prihodi od igara na sreću zbog promjene obuhvata u njihovom načinu oporezivanja.

- Prihod od **poreza na dobit** prema novom planu za 2014. godinu iznosi 5,7 milijardi kuna i za 100,4 milijuna kuna je manji od prvotno planiranog. Smanjenje ove prihodne kategorije rezultat je slabijih rezultata poslovanja poduzeća tijekom 2013. godine u odnosu na ranije očekivane. reinvestirane dobiti nego li je to bilo očekivano u vrijeme izrade proračuna.
- Novi plan prihoda od **poreza na dodanu vrijednost** manji je za 576,3 milijuna kuna u odnosu na prvotni proračun te iznosi 42 milijarde kuna. Projekcija prihoda od PDV-a temelji se na očekivanom realnom padu

osobne potrošnje te uzima u obzir fiskalne učinke zakonskih izmjena u oporezivanju porezom na dodanu vrijednost, a koji su stupili na snagu u 2014., kao i cjelogodišnje učinke zakonskih izmjena iz ožujka 2013. godine. Uvođenje fiskalnih blagajni od 1. siječnja 2013. godine rezultiralo je boljom naplatom poreznih prihoda kod prometa gotovinom i sprječavanjem izbjegavanja porezne obveze. U 2014. godini očekuje se cjelogodišnji učinak uvođenja fiskalnih blagajni na prihode državnog proračuna, budući da se tijekom 2013. fiskalizacija uvodila u tri faze.

- Prihodi od **posebnih poreza i trošarina** bilježe povećanje od 110,8 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan, a iznose 12 milijardi kuna. Povećanje originalne projekcije ovih prihoda proizlazi iz povećanja prihoda od trošarina na energente i električnu energiju.
- Prihod od **poreza na dobitke od igara na sreću i ostalih poreza od igara na sreću** uvećava se za 315,6 milijuna kuna u odnosu na postojeći plan te iznosi 1,1 milijardu kuna uslijed izmjena Zakona o igrama na sreću. Dosad važećim Zakonom propisana je obveza plaćanja poreza na dobitke od lutrijskih igara i igara klađenja po stopi od 15% na dobitke iznad 30 tisuća kuna do 500 tisuća kuna, a po stopi od 20% na dobitke iznad 500 tisuća kuna. Izmjenama ovog Zakona uvodi se porez na sve dobitke od lutrijskih igara i igara klađenja, a do iznosa 30 tisuća kuna oni se oporezuju po stopi od 10%.

Prihodi od doprinosa

Novim planom za 2014. godinu projicirani su u iznosu od 41,9 milijardi kuna i bilježe povećanje od 3,7 milijardi kuna u odnosu na originalni plan.

- Prihod od doprinosa za mirovinsko osiguranje raste za 2,7 milijardi kuna i iznosi 22,5 milijardi kuna. Ova promjena odnosi se na povlačenje sredstava iz II mirovinskog stupa za osiguranike s beneficiranim radnim stažem. Naime, zbog činjenice da mirovinska kapitalizacija ne poznaje povoljnosti koje omogućuju posebni propisi o mirovinskom osiguranju, izmjenom Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima iz 2003. godine propisano je da se članovima obveznog mirovinskog fonda,

koji ostvaruju mirovinu prema povoljnijim uvjetima ili ostvaruju staž osiguranja s povećanim trajanjem, mirovina računa kao da su bili osigurani samo u I. mirovinskom stupu. Stoga im se prilikom odlaska u mirovinu, sredstva s osobnog računa prenose u državni proračun, a osoba ostvaruje mirovinu u I. stupu. Iz navedenog proizlazi da nema valjanih razloga zbog kojih bi spomenute osobe bile i dalje osigurane u II stupu.

- Doprinosi za zdravstveno osiguranje također bilježe visok međugodišnji rast za 1,1 milijardu kuna i iznose 17,5 milijardi kuna. Ovo je posljedica promjene stope doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15%.
- Prihod od doprinosa za zapošljavanje se Izmjenama i dopunama proračuna za 2014. godinu smanjuje za 48,5 milijuna kuna te iznosi 1,9 milijardi kuna. Ovaj prihod smanjuje se zbog očekivanih kretanja na tržištu rada, koji su u ovom trenutku lošiji nego li je to bilo očekivano u vrijeme izrade proračuna za 2014. godinu.

Prihodi od imovine

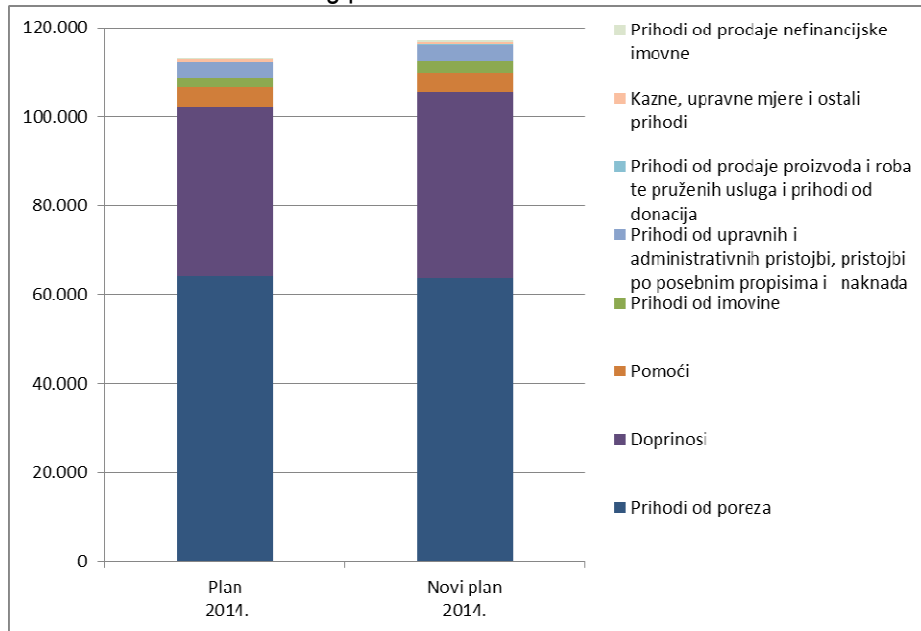
Iznose 2,7 milijardi kuna i rastu za 650 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan proračuna. Ovo povećanje proizlazi iz povećanja prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima, te povećanja prihoda od koncesija. Budući da trgovačka društva u vlasništvu države u prethodnim godinama, kada im je ostavljena dobit za ulaganje i pokretanje investicija, nisu ostvarila potrebne rezultate, Vlada RH je odlučila povući dio dobiti trgovačkih društava i time povećati proračunske prihode u svrhu smanjivanja proračunskog manjka. U predstojećem razdoblju nastojat će se maksimizirati pojedini slučajevi dodjele koncesija, ali i samog širenja koncesijskog modela na druga područja. Ukupna naplata po osnovu koncesionara dužnika na godišnjoj razini može se očekivati u visini od 120 milijuna kuna. Također, tijekom 2014. godine u proceduru će se uputiti i prijedlog akta Vlade RH kojim će se naložiti izmjene koncesijskih koeficijenata, a na način da se povećaju naknade kroz izmjene zakona, podzakonskih akata, odnosno pravilnika.

Tablica 2. Prihodi državnog proračuna za 2014. godinu

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Povećanje / smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
PRIHODI POSLOVANJA	112.819	3.930	116.749	103,5
1. Prihodi od poreza	63.939	-300	63.639	99,5
Porez na dohodak	1.373	-3	1.369	99,8
Porez na dobit	5.793	-103	5.689	98,2
Porezi na imovinu	445	12	458	102,8
Porezi na robu i usluge	55.910	-176	55.734	99,7
- Porez na dodanu vrijednost	42.541	-576	41.965	98,6
- Porez na promet	137	-1	136	99,5
- Posebni porezi i trošarine	11.930	111	12.041	100,9
- Ostali porezi na robu i usluge	526	-16	510	97,0
- Porez na dobitke od igara na sreći i ostali porezi od igara na sreću	37	-9	28	76,0
- Naknade za priređivanje igara na sreću	738	316	1.054	142,8
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	419	-30	389	92,8
2. Doprinosi	38.115	3.741	41.855	109,8
3. Pomoći	4.507	-201	4.306	95,5
4. Prihodi od imovine	2.046	650	2.696	131,8
Prihodi od financijske imovine	1.037	500	1.537	148,2
Prihodi od nefinancijske imovine	977	149	1.125	115,2
Prihodi od kamata za dane zajmove	32	2	34	105,0
5. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.584	-2	3.582	99,9
6. Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	71	0	71	100,0
7. Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	557	43	600	107,7
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	266	50	316	118,8
1. Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	22	0	22	100,0
2. Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	242	0	242	100,0
3. Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	2	50	52	3.411,3
UKUPNI PRIHODI PRORAČUNA	113.084	3.980	117.064	103,5

Izvor: Ministarstvo financija

Grafikon 1. Prihodi državnog proračuna za 2014.

Izvor: Ministarstvo financija

RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu ukupni rashodi povećavaju se sa 130,5 milijardi kuna na 130,7 milijardi kuna, odnosno za 103,3 milijuna kuna. Međutim, ukupni rashodi stvarno se smanjuju za 146,7 milijuna kuna s obzirom da je u njihovoj strukturi izvršeno smanjenje rashoda kod svih proračunskih korisnika za 3,6 milijardi kuna, ali se istovremeno izvršilo i povećanje određenih rashoda za 3,7 milijardi kuna.

Najveća smanjenja rashoda planirana su kod sljedećih proračunskih korisnika:

- Ministarstvo zdravlja - 805,5 milijuna kuna
- Ministarstvo financija - 760,8 milijuna kuna
- Ministarstvo poljoprivrede - 409,3 milijuna kuna

- Ministarstvo obrane - 241,8 milijuna kuna
- Ministarstvo gospodarstva - 220,0 milijuna kuna
- Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture - 194,2 milijuna kuna
- Ministarstvo unutarnjih poslova - 177,2 milijuna kuna
- Ministarstvo pravosuđa - 159,2 milijuna kuna
- Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava - 120,3 milijuna kuna
- Ministarstvo poduzetništva i obrta - 97,6 milijuna kuna
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta - 89,4 milijuna kuna

Povećanje rashoda u ukupnom iznosu od 3,7 milijardi kuna izvršeno je na sljedećim rashodima:

- za sanaciju zdravstvenih ustanova - 3,2 milijarde kuna

- za sanaciju Studentskog centra Zagreb - 31,0 milijuna kuna
- za nedostajuća sredstva za mirovine - 232,6 milijuna kuna
- za naknade nezaposlenima - 100,0 milijuna kuna (međutim ukupno povećanje iznosi 321,8 milijuna kuna, ali preostalih 221,8 milijuna kuna je osigurano preraspodjelom sa drugih pozicija Ministarstva rada i mirovinskoga sustava)
- za obaveze iz ranijih godina prema brodarima - 100,0 milijuna kuna
- za naknadu za štete uzrokovane elementarnim nepogodama - 20,0 milijuna kuna

Tablica 3. Rashodi državnog proračuna za 2014. godinu

(milijuni HRK)	Plan 2014.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2014.	Indeks
UKUPNO	130.548	103	130.651	100,1
3 Rashodi poslovanja	127.562	523	128.086	100,4
31 Rashodi za zaposlene	21.421	-108	21.313	99,5
32 Materijalni rashodi	8.805	-752	8.053	91,5
34 Financijski rashodi	11.592	-308	11.284	97,3
35 Subvencije	6.243	-615	5.628	90,1
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	9.207	-305	8.902	96,7
37 Naknade građ. i kućan. na tem. osig. i dr. naknade	64.264	2.969	67.233	104,6
38 Ostali rashodi	6.030	-357	5.673	94,1
4 Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	2.986	-420	2.566	85,9

Izvor: Ministarstvo financija

Rashodi za zaposlene

Smanjuju se za 108,2 milijuna kuna i to kao posljedica smanjenja u iznosu od 358,4 milijuna kuna, ali i istovremenog povećanja od 249,9 milijuna kuna.

Smanjenje je prvenstveno posljedica provedbe ukidanje dodatka 4, 8 i 10% na vjernost službi i smanjenja plaća dužnosnika za 6%.

Istovremeno su za 249,9 milijuna kuna povećani rashodi po osnovu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje zbog povećane stope izdvajanja sa 13% na 15%.

U ovo smanjenje nije uključeno smanjenje rashoda za zaposlene u zdravstvenim ustanovama koji se isplaćuju preko Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje planirano u iznosu od 180,0 milijuna kuna, odnosno nakon povećanja zdravstvenog doprinosa za 130,0 milijuna kuna, stvarno smanjenje je 50,0 milijuna kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Povećavaju se za 3,0 milijardi kuna no na ovoj skupini rashoda ostvarena su ukupna povećanja u iznosu od 3,6 milijardi kuna i to:

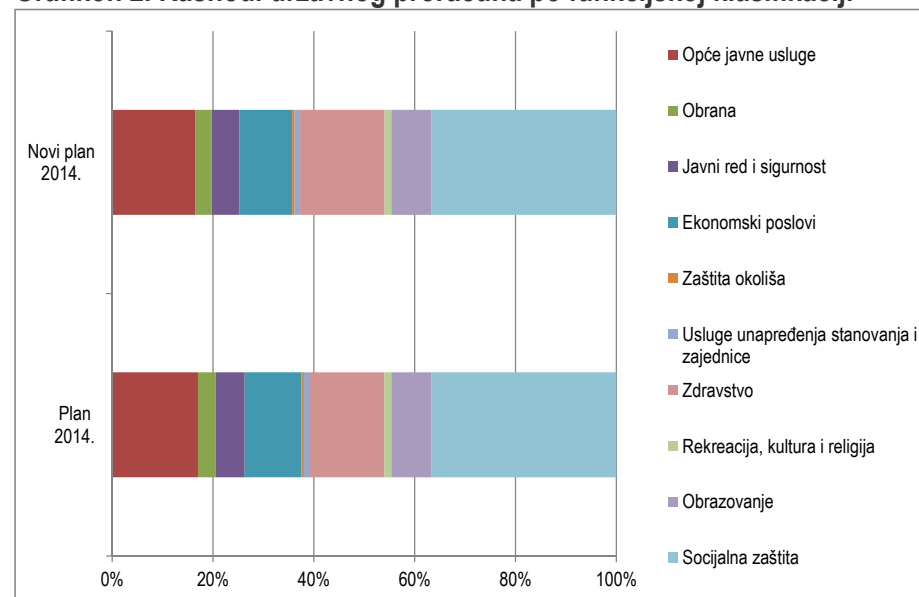
- 3,2 milijarde kuna na stavkama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje radi daljnje provedbe sanacije zdravstvenih ustanova

- 232,6 milijuna kuna za nedostajuća sredstva za mirovine

- 100,0 milijuna kuna za naknade za nezaposlene (međutim ukupno povećanje iznosi 321,8 milijuna kuna, ali preostalih 221,8 milijuna kuna je osigurano preraspodjelom sa drugih pozicija Ministarstva rada i mirovinskoga sustava)

Uz ova povećanja ostvarene su i određene uštede prvenstveno na pozicijama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (naknade za bolovanja, redovan porodiljni dopust, zdravstvena zaštita obveznog zdravstvenog osiguranja te rashodima za zaposlene zdravstvenih ustanova).

Grafikon 2. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji

Izvor: Ministarstvo financija

IZMJENE I DOPUNE FINANCIJSKIH PLANOVA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

Na razini izvanproračunskih korisnika svoj prvotni plan za 2014. godinu mijenjaju dva korisnika, a to su Hrvatske vode (HV) i Hrvatske ceste (HC). Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU), Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB) i Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP) nemaju izmjena u svojem planu za 2014. godinu.

- **Prihodi poslovanja** izvanproračunskih korisnika novim planom za 2014. godinu planirani su u iznosu od 6,4 milijarde kuna, što je smanjenje u odnosu na prvotni plan od 4,8 milijuna kuna. **Prihodi od prodaje nefinancijske imovine** novim planom za 2014. godinu iznose 100 tisuća kuna, što je jednako prvotnom planu.
- **Rashodi poslovanja** izvanproračunskih korisnika novim planom za 2014. godinu planirani su u iznosu od 4,9 milijardi kuna, što je za 103,3 milijuna kuna manje u odnosu na prethodni plan. **Rashodi za nabavu nefinancijske imovine** izvanproračunskih korisnika novim planom za 2014. godinu smanjeni su za 181,4 milijuna kuna te iznose 2,9 milijardi kuna.
- **Planirani manjak** izvanproračunskih korisnika je smanjen za 280,0 milijuna kuna odnosno s 1,7 na 1,4 milijarde kuna.

MANJAK OPĆE DRŽAVE

Ukupni manjak proračuna opće države u 2014. godini iznosit će 4,5% bruto domaćeg proizvoda, što je 1,3 postotna boda niže u odnosu na prvotni plan. Pritom najznačajniji doprinos dat će državni proračun koji bilježi razinu manjka od 4,1% BDP-a, dok će izvanproračunski korisnici bilježiti ukupni manjak na razini od 0,4% BDP-a. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imat će uravnotežen proračun.

Tablica 4. Manjak opće države

% BDP-a	Plan 2014.	Novi plan 2014.
Ukupni manjak/višak, državni proračun	-5,2	-4,1
Ukupni manjak/višak, izvanproračunski korisnici	-0,5	-0,4
Ukupni manjak/višak, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	0,0	0,0
Ukupni manjak/višak proračuna opće države	-5,8	-4,5

Izvor: Ministarstvo financija